

İÇİNDEKİLER

En iyi arkadaşım	16
İnsanı özgürleştiren bağ	28
Arkadaşlar arası dayanışma	37
İkinci ben (<i>Alter ego</i>)	49
Hayatı daha anlamlı kılan bir ilişki	54
Arkadaşlığın uzun geçmişi	60
Dizin	70

Arkadaşlık ilişkisi ile ilgili hepimiz hemen hemen aynı fikirlere sahibizdir. Arkadaşlarımız her zaman daha mutlu bir hayat sürmemize yardım eder. Bizden uzakta olsalar da bir yerlerde bizi düşündükleri fikri kalbimizi ısıtmaya yeter. Bazen yalnız kalmaktan hoşlansak da bunun nedeni yalnızlığımızın sonuza dek sürmeyeceğinden emin olmamızdır. Arkadaşlarımızla okuduğumuz bir kitaptan ya da izlediğimiz bir filmde bahsetmenin bizi mutlu edeceğini düşünürüz. Onlarsız yaşam sıkıcı, neşesiz ve renksiz olurdu. O zaman arkadaşlarımızı sevmenin nedenini tahmin etmek pek de zor değil: Onlarsız bir hayat daha mutsuz bir hayat demektir!

Anne babamız, sevgilimiz, sınıf arkadaşlarımız, kedimiz hatta

ARİSTOTELES
(MÖ 384-322)
Yunan filozof
(*Nikomakos'a Etik*)

**ARKADAŞLIK, YAŞA-
MAK İÇİN EN GEREKLİ
BAĞDIR. HİÇ ARKA-
DAŞI OLMAYAN BİR
İNSAN, BAŞKA HER
ŞEYE SAHİP OLSA DA
ANLAMLI BİR HAYAT
SÜRDÜREMEZ.**

Aristoteles

bilgisayarımızla kurduğumuz gibi bizi mutlu eden başka ilişkiler de vardır. Peki, arkadaşlık ilişkisini diğer tüm ilişkilerden ayıran özellik nedir? Çoğu zaman arkadaşlarımızla aynı dili konuşuruz. Onlara neredeyse her şeyi anlatabiliriz ve onların anlattıklarını dinleyebiliriz. Kimi zaman anne babamızdan ya da öğretmenlerimizden sakladığımız düşüncelerimizi arkadaşlarımızla paylaşabiliriz. Arkadaşlık ilişkisini bu kadar değerli kılan özellik onun eşsiz olmasıdır. Çok özel olan bazı hisleri, arzuları ve düşünceleri yalnızca sevgimizle paylaşabiliriz. Ama burada hissedilen “sevgi” daha farklıdır ve her şartta dürüst olmamızı engelleyebilir. Sevgimize

karşı hissettiğimiz sevginin içinde arzu da vardır. Arzu bizi bir insana ya da nesneye daha yakın olmaya iter. Arzu duyduğumuz şeye, özellikle onun fiziksel varlığına yakın olmak isteriz. Arzu sevgililerin karşılıklı düşünce ve hislerine az çok etki eder. Arzu duyduğumuz biriyle arkadaş olabilmek her zaman kolay değildir. Biriyle aynı dili konuşuyor olabiliriz, ama ona duyduğumuz tutku, bunun ötesine geçebilir. Tutku arkadaşlar arasında da vardır fakat daha az hissedilir. Arkadaşlıktaki tutku, aradaki bağı zayıflama riskine karşı korur. Burada bir paradoks göze çarpıyor: Arkadaşlarımıza karşı hissettiğimiz sevgide bir mesafe her zaman var, bunu

Paradoks
Mevcut görüşün aksini savunan şaşırtıcı düşünce, durum.

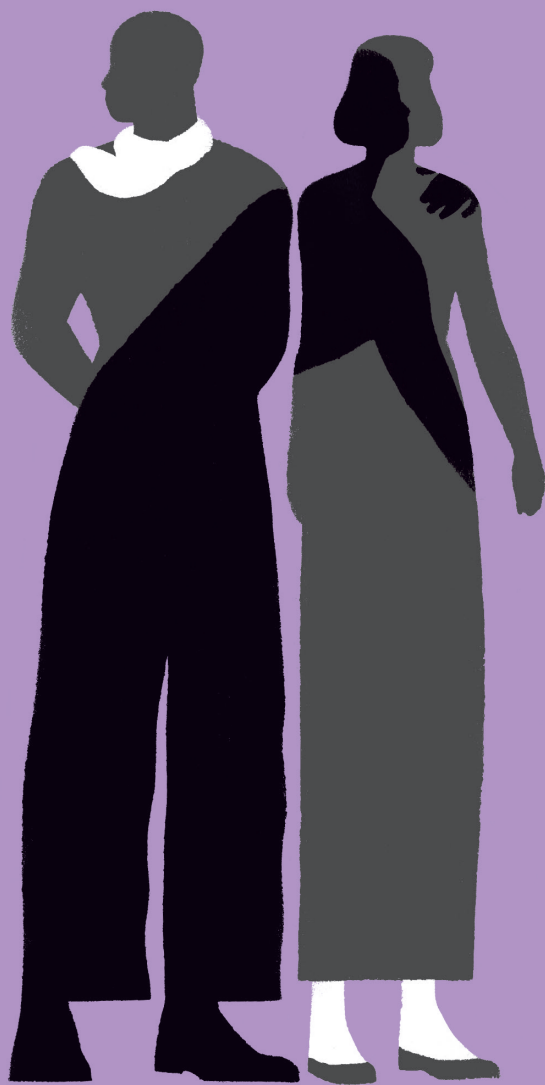

soğukluk ya da kayıtsızlık olarak adlandıramayız ama saygı ve takdir doğru kelimeler olabilir.

Mutluluğumuz arkadaşlarımıza da bağlı olduğuna göre sorulması gereken soru hem arkadaşlarımızın kim olduğu (Bu soruyu yanıtlamak için bu kitabı okumanıza gerek yok.) hem de onları sevmeye nedenlerimiz. Arkadaşlık bizi mutlu eden özel bir tür sevgidir. Akrobalarımız, sevgililerimiz, kedilerimiz varken neden bir de arkadaş sevgisine ihtiyaç duyduğumuz da anlamlı bir sorgulamadır. Bu sorunun kişiden kişiye değişen yanıtları olduğu gibi, filozofların ilgi duyduğu genel yanıtları da vardır. Arkadaşlık gibi bireysel ilişkilerin bütün insanlarda görülen ortak noktaları olması şaşırtıcı görünse de paylaştığımız hisler olduğu kesin.

Bireysel
Tekil, bir kişiyi
ilgilendiren.

FARKLI CİNSİYETTEKİ İN-
SANLAR ARASINDA DA
ARKADAŞLIK MÜMKÜN-
DÜR. FAKAT KADIN, ERKE-
Ğİ HER ZAMAN ÖNCELİKLE
BİR ERKEK, ERKEK İSE
KADINI HER ZAMAN ÖNCE-
LİKLE BİR KADIN OLARAK
GÖRÜR. BU DURUM NE
TUTKU NE DE TAM ANLA-
MIYLA ARKADAŞLIKTIR.
İKİSİNDEN FARKLI BİR
YERE KARŞILIK GELİR.

La Bruyère

“Arkadaşlarımı neden seviyorum?” diye kendi kendimize düşündüğümüzde pek çok yanıt bulabiliriz. Duruma bağlı yanıtlar şöyle olabilir: “Aynı sınıftayız, derslerde yan yana oturuyoruz.” **Psikolojik** yanıtlar şöyle olabilir: “Güldüğümüz her şey aynı. ” Her arkadaşlıkta bir şekilde bulunan felsefi yanıtlar ise şöyle olabilir: “Arkadaşlık ilişkisi beni mutlu ediyor.” Bunlar birazdan birlikte keşfedeceğimiz başka yanıtlarla karıştırılan **evrensel** nedenlerdir.

Psikoloji
Ruh ve zihinde
neler olduğu ile
ilgilenen
bilim dalı.

Evrensel
Her durumda
geçerli olan.

**Jean de
LA BRUYÈRE**
(1645-1696)
Fransız yazar
(*Karakterler*)

En iyi arkadaşım

Bir şeyi siz de fark etmişsinizdir: Arkadaşlarımızdan biri, hatta bazen ikisi ya da nadiren üçüyle aramız diğerlerinden daha iyidir. Elbette bu, matematikte daha iyi olmak gibi ya da daha hızlı koşmak gibi değildir. Arkadaşlıkta daha iyi olmaktır. Bazı arkadaşlarımızı diğer arkadaşlarımızdan daha yakın hissederiz. Bir tarafta iyi arkadaş ya da arkadaşlarımız, diğer tarafta da en iyi arkadaş ya da arkadaşlarımız vardır. En iyi arkadaşımızın yeri bizim için farklıdır. Diğer arkadaşlarımız arasındaki yeri çok belirgindir. Tam anlamıyla mükemmel bir arkadaşdır. Onun hakkında fazla düşünmemize gerek yoktur, çünkü ona öyle hayranlık duyarız ki